

**2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XXV): împușcat în noaptea
Învierii, în pădurea Jidveiului! - aici a păstorit tatăl lui Aron Cotruș? –
- pe urmele lui Ștefan cel Mare și Sfânt!**

**Operele noastre sunt singurele biografii adevărate?
stigmatul martiriului pentru neam și țară!**

popor-santină în calea războaielor
Grigore Ureche

**Rășinari – casa părintească
Crăciunelul de Sus - leagănul poeziei
și al mesianismului lui Octavian Goga ...
Acest sat și nu altul i-a inspirat
lirica socială și națională?**

Rășinari au fost începutul

locul în care Octavian Goga s-a născut ca Poet

Crăciunelul de Sus

Stradă în Rășinari

**toponime de suflet ale neamului românesc...
pe urmele lui Octavian Goga, în Crăciunelul de Sus!**

Am reținut din istoricul bisericii ortodoxe, câteva repere din istoria satului Crăciunelul de Sus: «Foarte cunoscut este preotul Isac Oprea, a păstorit între anii 1820-1849, care i-a condus pe crăciuneni la revoluția de la 1848, în lupta pentru libertatea națională și dreptate socială. Fiind bănuțit că făcea parte din tribunele lui Avram Iancu, în noaptea Învierii Domnului a anului 1849, în timp ce făcea slujba Învierii, a fost ridicat de solgăbirău (pretor-subprefect) Martonfy din Micăsasa și de 20 de jandarmi unguri, fiind judecat. **A fost împușcat în aceeași noapte în pădurea Jidveiului.** Trupul neînsuflețit a fost adus noaptea, pe ascuns, de fiii săi Onuț și Naftanailă, ajutați de frații Moisin și Ilie Turcu, îngropându-l în dreptul altarului, fără preot (...). În 1975, în urma alunecărilor de teren vechea biserică a suferit avarii majore în cele din urmă prăbușindu-se. În anul 1976, s-a pus piatra de temelie a noii biserici, care va fi ridicată până în 1980».

În lista preoților slujitori - în vechea biserică - am descoperit pe **Aron Cotruș** (tatăl poetului Aron Cotruș, al șaselea preot, care a păstorit între 1926-1929), dar și pe **Teodor Goga** „originar din Crăciunelul de Sus, activează din 1932-1943, la cerere este transferat în Șura Mare ...”. Istoricul bisericii a fost întocmit de preotul paroh Daniel Cirebea, venit (de la 1 ianuarie 2016) din parohia Bogești, protopopiatul Bârlad, Episcopia Hușilor, jud. Vaslui. În monografia satului, prof. Augustin Urian concluziona scurta prezentare a vieții poetului: «La înmormântarea de la București, au participat și crăciunenii, cărora li s-a

rezervat, la Copșa-Mică, un vagon în trenul mortuar Cluj-București. În fruntea participanților, s-a aflat mătușa poetului, Ana Mărginean, sora cea mică a tatălui acestuia, cu pancarte înscrise cu expresii de durere în memoria celui pe care îl considerau fiu al satului. În încheiere, țin să menționez că, în campania electorală din anul 1935, Octavian Goga, la o întâlnire în Crăciunel, le-a promis sătenilor bani pentru o nouă biserică; le-a dat banii promiși și au cumpărat cărămida din care, după 1950, s-a făcut școala de opt ani». M-am despărțit greu de Crăciunelul de Sus, la întoarcerea prin Cetatea de Baltă amintindu-mi că aproape nimic nu promovează - în reședința de comună - satul copilăriei lui Goga; știți că, aici, fiecare pas se face pe vechile urme ale lui Ștefan cel Mare și a urmașilor lui? Nici primăria comunei Cetatea de Baltă, nici ghidul castelului Bethlen-Haller și cu atât mai puțin în strategia grupului de acțiune locală - GAL „**pe Mureș și pe Târnave**” - nu se amintesc marile personalități ale românilor! Pe teritoriul GAL, numai Timotei Cipariu și Ion Brad s-au născut și au trăit? Revenit în Sibiu, am fost întrebat dacă în Crăciunelul de Sus s-a născut Vasile Bărbuleț, fostul prim secretar al Comitetului Județean de Partid Sibiu (1978-1984)? **Vasile Bărbuleț** s-a născut la 12 noiembrie 1931, în comuna Crăciunelul de Jos, iar pentru studiul biografiei tuturor membrilor CC al P.C.R. (1945-1989) vă informăm că a apărut un dicționar la Editura Enciclopedică (în 2004), elaborat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

În lucrarea „**Octavian Goga - Geografia intimă: Rășinari - Crăciunelul de Sus**” (Cluj-Napoca, în 2001, sub egida Consiliului Local al municipiului Cluj-Napoca), în „**Cuvântul înainte III.- Acasă**”, autorul Mircea Goga făcea selecții edificatoare din opera poetului: «„**Operele noastre sunt singurele biografii adevărate**”, scria Octavian Goga. Dacă alăturăm poezia - program „**Rugăciune**” (deschizătoarea volumului de debut *Poezii*, 1905, prin care și-a asumat istorica menire de a pregăti sufletele și mentalitatea românilor pentru marea dezrobire națională și socială și pentru Marea Unire din 1918), și „**filmul**” vieții „**cântărețului pătimirii noastre**”, constatăm, nu fără stupeoare, că între ele se poate pune semnul egalității. Într-atâta i-au ilustrat Poetului crezul literar, încât litera de foc a versului său și a vieții sale a reprezentat ceea ce putem numi **stigmatul martiriului pentru neam și țară**. Și totuși noi, românii, avem - mai ales când e vorba de un mare poet, iar asta cu atât mai mult când el este însuși poetul național, simbolul românității, - curiozitatea și nostalgia locurilor în care acesta s-a născut (orice om încarnând locul său de naștere), în care i s-au întâmplat evenimentele cele mai de seamă ale vieții (expresii **și** ale locurilor) și mai ales în care s-a inspirat (întreaga viață interioară, sufletească și cele mai intime resorturi sunt emanații și ale locurilor „**trăite**” în plan spiritual), toate aceste locuri devenind toponime de suflet ale neamului românesc. Acesta a fost cazul **Mirceștilor** pentru Vasile Alecsandri, al **Ipoțeștilor** pentru Mihai Eminescu, al **Lancrămului** pentru Lucian Blaga, al **Bulzeștilor** pentru Marin Sorescu ... Geografia a fost, în cazul destinului lui Octavian Goga, la fel de decisivă ca și pentru destinul românilor pe care spațiul dat - carpato-danubiano -pontic -, aflat „**în calea răoțăților**”, cum spunea cronicarul Grigore Ureche, i-a transformat în popor-santinelă, la granița dintre Asia și Europa, dintre Orient și Occident, dintre lumea musulmană și creștinătate, între planul fizic („**piciorul de plai**”) și planul spiritual („**gura de rai**”), dar din nefericire „de partea ceastalaltă a baricadei” (notă subsol: Petre P. Panaitescu, Destin românesc”!). Extras din revista „**Convorbiri literare**” nr. 11-12, 1941) (...) Dacă pentru Octavian Goga **Rășinariii au fost începutul**, locul în care a văzut lumina zilei, zorii vieții, cu alte cuvinte, dar și locul nașterii omului politic, cum Octavian Goga însuși lăsase să se înțeleagă, iar Ciucea reprezintă locul de odihnă și de eternizare, dobândind astfel simbolul sfârșitului acestei „mari treceri”, **Crăciunelul de Sus este locul în care Octavian Goga s-a născut ca Poet**. Au mai semnat. **Rășinari - casa părintească; Crăciunelul**

de Sus - leagănul poeziei și al mesianismului lui Octavian Goga; Ciucea – Mausoleul Iubirii și multe altele (...) Acest sat și nu altul i-a inspirat lirica socială și națională, i-a relevat misiunea și căile de abordare a acesteia în plan literar și nu numai, căci idealurile crăciunenilor l-au condus pe Poet spre idealurile naționale, spre „*ideea națională*”. Crăciunelul de Sus a fost acea *pars pro toto* de care vorbea Poetul, când își propusese să realizeze monografia satului ardelenesc. A ales Crăciunelul de Sus să reprezinte o întreagă țară, cu păsurile, cu nevoile, cu speranțele și cu idealurile, cu simțirea clocotitoare. Acel *Acasă* (cum intenționa Octavian Goga să-și intituleze primul volum de versuri), visat de către Poet o întreagă viață numai și numai pentru sufletul său, oferea și el un prilej de meditație ... Acasă n-a fost nici casa părintească din Rășinari, nici cea a bunicilor din Crăciunel și nici Castelul de la Ciucea, casele din București sau cea din Predeal. Mult râvnitul *Acasă* al lui Octavian Goga l-a constituit casa părintească din Rășinari, învăluită în atmosfera spirituală a Crăciunelului de Sus, atât de roditoare în destinul literar și istoric al Poetului, Ciucea reprezentând un acasă - loc de veci - întru ideea de Poezie. **O dată ce ai luat contact cu Rășinarii și cu Crăciunelul de Sus, cu rășinărenii și cu crăciunenii, nu te mai miri cum a a fost posibil miracolul destinului lui Octavian Goga**».

Reproducem selectiv poezia „*Acasă*” (apărută în Luceafărul, anul I, nr. 2, la 15 iulie 1902):

«*ACASĂ I. Revedere. Erai rău, rău când erai copil - auzi, rău lucru mare. - Cum ești de bun azi dragu mamei. - Dumnezeu să te ție „Dar nici că vrei să pleci atunci,/ Știi că de groaza’ nvățăturii/ Ai plâns vre-o două nopți întregi/ Și te-ai ascuns în podu șurii .../ Câți ani vor fi de când te-ai dus?/ Mai spune-ne cum ai umblat?/ O Doamne, rău erai atunci/ Și cât ești azi de așezat .../ (...) Și mă sărută împăcată./ - Fecior cuminte are mama! .../ Eu îmi întorc pe-o clipă fața/ Și-o lacrimă-mi udă năframa ...*».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xxv-impuscat-in-noaptea-invierii-in-padurea-jidveiului-aici-a-pastorit-tatal-lui-aron-cotrus-pe-urmele-lui-stefan-cel-mare-si-sfant-158850.html>

The screenshot shows a web browser window displaying a news article on the Tribuna.ro website. The page features a navigation menu with categories like 'Eveniment', 'Actualitate', 'Stirile de pe strada mea', 'Sport', 'Cultura', 'Sanatate', 'Timp liber', 'Tribuna femeilor', and 'Descopera lumea'. The main article headline reads: '2021-Anul Goga, anul tinerilor oțeliți (XXV): împușcat în noaptea Învierii, în pădurea Jidveiului! - aici a păstorit tatăl lui Aron Cotruș? - pe urmele lui Ștefan cel Mare și Sfânt!'. Below the headline, it lists the author as Marius HALMAGHI, the publication date as 21.06.2021 at 21:34, 394 visualizations, and 0 comments. There is also an advertisement for 'LENSA a ajuns în SIBIU' featuring a woman wearing sunglasses.

În: *Tribuna*, 21 iunie 2021